

lectionibus supinam negligentiam produunt, Cui magis tractum, concionatorem, Praeceptorem irreverenter
 praetereunt, qui non reddunt Thema, aut ab alio factum reddunt, Denique qui aliquo oratione seclere
 Per legem perfringunt, equali jure Rectoris judicio, virisq; subycientur. Non gaudemus pœnis, nec
 affuecisci volumus pueros ad patientiam vapulandi: sed interim quae supplicijis persequenda sunt, ea non
 solemus dissimulare. Scilicet ut vana sunt leges sine moribus: in docendi labor inanis est, nisi dignis
 pœnis ferocior petulantia coërceatur. Pedagogis praecipimus, Ne pueris sua fidei commissis privatim
 aliquid tradant praeter ea quae proponuntur in Schola, ubi satis multis lectionibus onerantur. Neq;
 sinant eos publice vagari incus totitos: neq; vacentur ipsi pueris domi relictis. Magistros obtemperare per eum
 ad cujus tribunal omnes sistemur: ut consideratione emeris, quod his finis, aequitatem accommodent praesenti
 necessitati, ut in armis Imperatorem fulciant Centurionum industra, & militum viris: sic Jure
 nihilium studiorum jam affectum Rectorem confirmat, fidelis & pertinax consensus, simul uno jure
 nistentium collegarum. Respice Vn. Desu elementer ad labores, quos nobis imposuisti, ut possint esse & tibi
 placentes, & nobis adolescentulisq; salutare. Fiat. Lectiones exordientur cum Olo + Calend. Novemb.

Rodolphus Gualtherus Pater. [Gualtherus Tigurius ad Ewichtum]

vi. 250)
 [= 1501.
 a. 12.
 N. 259]

Martio mense ad te mi doctissime Ewichti, literas acceci, quibus verum nos trarum statum, & quid a
 clarissimi viri P. Bullingeri obitu acciderit, exposui. Quod autem ad tuas, quas tu fere eodem tempore scripsisti
 & quas nos ex nundinis Francfordianis accepimus, hucusque non responderim, non alia de causa factum fuit
 ipe putabis, quam quod in hac nostri saeculi hominum perfidia nemo se obtulit, per quem tuto scribere potuerim.
 cum toties jam expertus sim, quam multos insidiatores habeant nostra litera: quod ego non miror, cum ad
 versaries nostros sibi pessime conscios esse oporteat, ut qui contra conscientiam causam pessimam pertinaciter
 defendunt. Faciunt ergo quod ejusmodi homines solent, & omnia nostra suspecta habent.
 Cum vero tempore nundinarum Argentensium & ludorum publicorum, qui tunc illis ad hunc occasionem
 me scribendi commoditatem nactum putarem, tristior remora incidit. Nam gener meus Simlerus sub
 initium Junij ex morbo laetali decumbere cepit, qui secundo Julij illum nobis absulit, non sine publico
 nostrae Ecclesiae & Scholae luctu, cujus ille decus fuit singulare. Unde vero ad me dolor privati redundat,
 qui mihi multis modis acerbo est: Nam & generum charissimum amisi, & filiam in flore aetatis
 fidissimo conjugem, liberos autem tenellos patre fidissimo orbatos esse video, qui omnes jam a me uno
 pendunt. Itaque cum illo quidem optime actum esset, qui vitam hanc mortalem & adversa valetu-
 dini obnoxiam cum immortali commutavit: Me vero jam limen senectutis transgressum multa
 molestia premunt, ut de publico onere nil dicam, quod humeris meis imponere nullo libuit. Ut
 tamen quod verum est fatear, nihil mihi molis fuit, quam quod tot tantorum virorum obitu
 Ecclesiae vastitatem portendere videntur. Bullingeri mortem facilius ferre potuimus, quod hic
 aetatis annum 70. transgressus cursum vitam absolverat. At si niterum meum, eruditione, pietate,
 judicio, studio & diligentia praestantem, qui annum 46. nondum compleverat, quid nobis eripuit
 quam ingratitudo nostri saeculi quam PERS puniro statuit, cum incurabilis sit passim eorum contu-
 macia, qui sub religionis praetextu privatim quas tum & soloniam querunt? Quorum inconsiderata
 temeritate fit, ut in Repub. fere leges sileant, Ecclesiae autem dissidij & litibus nunquam finiendis tur-
 bentur. Cuius enim nunc in Saxonia fiat, tibi melius, quam nobis cognitum est. Cuius vero conventus
 principum, qui Presda agit, nobis pariter sit, solite expectamus. Atqui laetum quid vix possumus
 sperare, cum illi in Danzig conjunxerit, quo nullus est vixit Evangelij hostis acrior. Sunt qui
 principis Salatinii Electoris caput peti existiment, ut vel e gradu suo deiciatur, vel
 sententiam mutet: ex quibus hoc illum minime futurum suto, illud autem vix sine motu publico
 fiet. Miror ego principum incogitantiam, qui non vident, quam jucundum spectaculum communibus
 Evangelij hostibus exhibeant, & in primis Anstricae domui, quam omnium fortunis & terris in-
 siare non est dubium. sed ut ad tuas literas redeam, vehementer mihi dolet, quod in vestra
 Ecclesia novarum dissensionum semina spargi & geminare videam. In praedestinationis doctri-
 na miror posse aliquem Philippo Melanthoni, viro aliquo praestantissimo & bene merito,
 quicquid tribuere, qui quam initio bene tradiderat sententiam mutavit, & postea tam intricati-
 de hac re scripsit, ut illum, ne sibi ipsi quidem satisfecisse, quisvis videat. Mibi nulla hujus quae-
 onis explicandae ratio compendiosior & tutior esse videtur, quam ut dixeris Scriptura sacra
 verbis insistamus, quae praedestinationem & electionem ex solus Dei decreto aeternopondere
 docet, qui ut justus & sapiens est, ita nemini quicquam debet. exi vltorius decreti eius causas ser-
 tari volunt, quod dum suae rationis acumen sequuntur, & justitiae Dei patrociniis suscipiunt
 seipos Labirynthibus quaestione inextricabilibus involvunt. Quod multis accidisse vidimus, non
 sine publico Ecclesiarum scandalo. Sed magis me angit, quae de propositione is sa, Panis carnis
 est

D. Gual-
 therus
 Tiguri-
 us ad
 Ewichtum

su
 rger
 laru
 h. h.
 Erv
 er]

cella

